

cielles og de uofficielles — Side og at sikre Kreditorerne Tilstedeværelsen af det Fyldest-gørelsesobjekt: Aktiekapitalen, der her træder i den personlige Hæftelses Sted.

Ved Reglerne om Stiftelsen — og det samme gælder i det væsentlige om Aktie-kapitalens Forhøjelse (jfr. derom Kap. II.) — er det Hensynet til Aktietegnerne, der træder i Forgrunden. Erfaringen lærer, at Publikum, navnlig i visse pengerigelige Perioder, viser Tilbøjelighed til overmaade kritikløst at tegne og erhverve Aktier, af hvilke der stilles stort Udbytte i Udsigt, uden at være i Stand til eller at ville gøre det Arbejde, der kræves for at undersøge, om det Foretagende, som de derved tage Del i, er bygget paa et sundt eller blot hæderligt Grundlag. Til en vis Grad vil Lov-givningen altid staa magtesløs overfor dette. Dens Opgave kan lige saa lidt her som ellers være den at optræde som Formynder for de uforstandige. Derfor bør den hverken tilbyde eller kan den yde nogen Garanti for, at et udbudt Foretagende vil blive lønnende i Længden. Den kan end ikke give nogen direkte Sikkerhed for, at Selskabet fra først af stiftes paa et solidt Grundlag, navnlig med Aktiver, der svare til den angivne Værdi. De Forsøg, der andetsteds i saa Henseende have været gjorte, have alle vist sig ganske utilfredsstillende. Uden at kunne yde nogen virkelig Sikkerhed har man ved i hvert enkelt Tilfælde at gøre Aktieselskabers Stiftelse afhængig af en Godkendelse fra Statsmagts Side lagt utaalelige Baand paa den for Forretningslivets Trivsel nødvendige Handlefrihed. Dette saakaldte *Autorisationsprincip* eller Koncessionssystem, der har behersket de fleste fremmede Staters Aktielovgivning til Midten af dette Aarhundrede, kan i Nutiden ogsaa betragtes som et af alle opgivet Standpunkt. Men ogsaa den mere modificerede Indgriben fra Statsmagts Side, som det præceptive Normative System betegner, er nu i det væsentlige forladt. Hvad Samfundet, uden at gaa ud over sin naturlige Opgave og uden at tilstræbe det uopnaaelige, kan gøre, er alene saa vidt muligt at sikre, at alt ved Stiftelsen gaar aabenlyst til, saaledes at den, der vil se sig for, faar Midlerne til selv at kunne bedømme Forholdene, og at i alt Fald store Misbrug vanskeliggøres gennem den offentlige Kritik af alt Stiftelsen vedrørende, hvortil der gives Lejlighed. Paa disse Hensyn tager Offentlighedssystemet Sigte, og paa dette System, mere eller mindre gennemført, hvile alle nye Aktielove og Udkast til saadanne, om end med betydelige Afvigelser i den nærmere Gennemførelse. Egentlige Normativbestemmelser blive herefter kun nødvendige, for saa vidt der maa sikres Offentligheden Adgang til at blive bekendt med alle Stiftelsen vedrørende Forhold, der kunne eller bør spille en Rolle for Beslutningen om at ville indtræde i Selskabet, samt for saa vidt der er Tale om Fordringer, der, uden at gøre betænkelige Indgreb i Handlefriheden, kunne opstilles som fælles for alle Aktieselskaber, f. Eks. at der skal være et mindste Tal af Medlemmer, at Aktierne og Aktiekapitalen skal være af en vis mindste Størrelse, at Aktier ej maa udgives under pari, samt overhovedet Bestemmelser, der beskytte Kreditorerne mod, at det Kreditgrundlag i Tillid, til hvilket de kontrahere med Selskabet, vilkaarlig forrykkes.

At Manglen af en Lovgivning ogsaa hos os, om end paa Grund af vore Forholds relative Gennemsigtighed ikke hidtil i saa stort Omfang som i adskillige andre Lande, har ført til Misbrug, kan næppe bestrides. Ikke alene have en Række ganske lyssky Foretagender kunnet stiftes, begunstigede dels ved at Fimaloven af 1ste Marts 1889 ikke finder Anvendelse paa alle Aktieselskaber, og dels ved at Anmeldelse, hvor den er paabudt, først finder Sted efter Selskabernes definitive Stiftelse og ofte tilmed er lidet oplysende, ja til Dels endog kan være vildledende. Men selv ved Stiftelsen